

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus, mis käsitleb viisi, kuidas Euroopa Investeeringuspank avaldab keskkonnateavet projektide kohta, mida ta rahastab vahendajate kaudu (juhtum 1251/2020/PB)

Otsus

Juhtum 1251/2020/PB - **Alguskuupäev:** {0} 27/07/2020 - **Otsuse kuupäev:** {0} 21/04/2022 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Investeeringuspank (Edasine uurimine ei ole põhjendatud) |

Juhtum käsitles Euroopa Investeeringuspanka (EIP) tava avaldada vahendajate kaudu rahastatavate projektide keskkonnateavet. Kaebuse esitajad, kolm kodanikuühiskonna organisatsiooni, tundsid muret, et avaldades projektide kohta keskkonnateavet liiga vähe, ei võimalda EIP üldsusel täielikult väljendada oma seisukohti keskkonnaküsimustes ega mõjutada EIP rahastamisotsuseid.

Ombudsman leidis, et EIP ei saa ega tohi püüda hoida oma valduses ega avaldada kogu keskkonnateavet, mis on seotud vahendajate kaudu rahastatavate projektidega. Selle asemel tuleks olukorda parandada finantsvahendajatele kehtestatud lisakohustustega. Ombudsman tegi sellega seoses asjakohaseid ettepanekuid ja andis praktilisi lisasoovitusi.

EIP nõustus rakendama mõnda ombudsmani ettepanekut, kuid järeldas muus osas, et tema peamised tavad on piisavad. Seoses mõne ettepanekuga, millega EIP ei nõustunud, on ombudsman seisukohal, et nende muudatuste rakendamine oleks EIP avalikes huvides. Ta kordas neid ettepanekuid ja lõpetas juhtumi.

Sissejuhatus

1. Kolm kodanikuühiskonna organisatsiooni kaebasid Euroopa Ombudsmanile EIP tava üle avaldada keskkonnateavet projektide kohta, mida ta rahastab kaudselt vahendajate kaudu. Kaebuse esitajad leiavad kokkuvõttes, et puudub piisav teave projektide kohta, millel on oluline

keskkonnamõju ja mida EIP rahastab vahendajate kaudu. EIP ei avalda isegi teavet selliste projektide olemasolu kohta. Samuti ei kohusta see tegelikult vahendajaid ega projektpartnereid ise sellist teavet avaldama.

2. Keskkonnateabe avaldamise kohustus tuleneb Århusi konventsioonist, [1] mis on ELi, selle institutsioonide ja allakirjutanud riikide jaoks siduv rahvusvaheline konventsioon. See kohustus tähendab lühidalt, et avalik-õiguslikud asutused avaldavad teatavat „keskkonnateavet“, kui kõnealusel tegevusel on oluline keskkonnamõju.

3. Kohustus *avaldatakse süstemaatiliselt* ja aktiivselt keskkonnateavet on üks kahest peamisest Århusi õigusakti läbipaistvuse aspektist [2]. Teine on kohustus *avaldatakse* keskkonnainfot, kui keegi seda nõuab.

4. Nende läbipaistvuskohustuste täitmine on oluline, et Århusi õigusaktide üldine süsteem toimiks. Århusi õigusaktil on kaks täiendavat omadust: üldsuse **osalemine** otsuste tegemisel, mis on seotud tegevusega, millel on oluline mõju keskkonnale, ning üldsuse õigus taotleda sellise tegevusega seoses haldus- ja **õiguskaitsevahendeid**.

Uurimine ja käesolev otsus

5. Uurimise raames esitas ombudsman 2021. aasta juunis esialgse hinnangu [3] koos soovitusetega. EIP saatis ombudsmanile 2021. aasta novembris üksikasjaliku vastuse ja kaebuse esitajad esitasid selle vastuse kohta oma märkused.

6. Käesolevas otsuses hinnatakse EIP vastust ombudsmani soovitustele. Mõned kiideti heaks EIP poolt, mõned lükati tagasi põhjusel, et ombudsman pidas seda põhjendatuks, samas kui mõned neist tuli uuesti sõnastada. Ülejäänud ettepanekute puhul on olulised järgmised arengud.

7. EIP vaatas hiljuti läbi oma läbipaistvustavasid käsitlevad halduseeskirjad [4] ning viis läbi ka oma keskkonna- ja sotsiaalse raamistiku põhjaliku läbivaatamise [5]. Nende läbivaatamiste mõju EIP tehingute läbipaistvusele ei ole veel võimalik hinnata. Ombudsmanil on võimalus seda teha tulevaste kaebuste põhjal.

8. **Lisaks** on ombudsman läbi vaadanud lähenemisviisi kaebustele, mis on esitatud EIP keeldumise kohta anda üldsusele juurdepääs oma dokumentidele. Taotlejad võivad nüüd pöörduda ombudsmani poole kohe pärast seda, kui läbivaatamistaotluse kohta on tehtud negatiivne otsus (edaspidi „kinnitav taotlus“) [6].

9. **Lisaks on keskkonnateabe läbipaistvuse** küsimus lisatud ombudsmani praegusesse strateegilisse töösse ning selle eesmärk on tellida rahvusvahelistelt finantseerimisasutustelt keskkonnateabe avaldamise parimaid tavasid käsitlev sõltumatu uuring ning vahetada teavet selle valdkonna rahvusvaheliste ekspertasutustega.

10. Ombudsman esitas oma esialgses hinnangus allpool esitatud ettepanekud.

Suurema projektiga seotud teabe ja dokumentide avaldamine

11. Ombudsman soovitas EIP-I võtta kasutusele täiustatud standardne lähenemisviis suurematele projektidele, mille kohta tal on tavaliselt asjakohane keskkonnateave [7] . Ombudsmani hinnang selle ettepaneku kohta on esitatud tema otsuses asjaomase uurimise kohta nr 1065/2020 [8] [9] .

Teabe avaldamine väiksemate projektide kohta

12. Seoses väiksemate projektidega, mille kohta EIP-I ei ole sageli keskkonnavalast teavet kui sellist, soovitas ombudsman järgmist:

a. EIP võib lepinguga kohustada oma vahendajaid avaldama „keskkonnateavet“, nagu seda mõistetakse Århusi eeskirjades ja selgitatud Århusi konventsiooni juhendis, kui nad kasutavad EIP vahendeid olulise keskkonnamõjuga projektide rahastamiseks.

B. EIP võib lepinguga kohustada oma vahendajaid esitama EIP-le iga olulise keskkonnamõjuga projekti nime, koha ja laadi kohe pärast rahastamisotsuse tegemist. EIP võiks seejärel selle teabe viivitamata avaldada oma olemasoleval veebipõhisel projektileheküljel.

13. EIP vastas, et täiendavate nõuete kehtestamine finantsvahendajatele „*mõjutaks märkimisväärselt EIP töömeetodeid ja tema suhtlust [finantsvahendajatega], kahjustades lõpuks EIP suutlikkust täita oma ülesandeid [...]*“. Ta lisas, et juba lepinguliselt nõuab EIP, et finantsvahendajad kehtestaksid EIP nõuded allprojektidele, ning et EIP nõuded hõlmavad sidusrühmade kaasamise ja avalikustamise kohustusi.

14. Kokkuvõttes leiab EIP, et tema praegused tavad on piisavad. Selles selgitatakse üksikasjalikult, kuidas ta hoolikalt kontrollib, kas vahendajatel on vajalik oskusteave ja kogemused, et järgida keskkonnaeeskirju, ning et ta loodab, et nad teevad seda seejärel.

15. Mis puudutab EIP viidet oma suhtlusele finantsvahendajatega, siis ei ole selge, kas EIP osutab peamiselt turuprobleemile: Mõned finantsvahendajad kõhkleksid EIPga äritegevuses, kui EIP kehtestaks nõuded avaldada keskkonnateavet keskkonda oluliselt mõjutavate projektide kohta. Ombudsman ei saa seda küsimust üksikasjalikult hinnata, kuna seda ei ole kuidagi põhjendatud.

16. Kaebuse esitajad väljendasid vähem muret selle üle, kas EIP täidab nõuetekohaselt oma ülesandeid seoses vahendajatega, ning rohkem selle pärast, kas neil ja teistel üldsuse liikmetel on piisavalt teavet, et kontrollida, kas vahendajad ja arendajad täidavad oma keskkonnavalaseid kohustusi praktikas (viimane hõlmab kohustusi, mille EIP on neile lisaks asjakohastes õigusaktides sätestatud kohustustele kehtestanud). Võttes arvesse eespool osas „Uurimine ja

käesolev otsus “ kirjeldatud arenguid, ei käsitle ombudsman seda küsimust praeguses etapis edasi.

17. Ombudsmani teise ettepaneku eesmärk oli käsitleda ilmset küsimust: kuna üldsusel on keskkonda oluliselt mõjutavate tegevustega seotud eriõigused, peavad nad nende õiguste kasutamiseks teadma sellise tegevuse olemasolust.

18. Seega, kui EIP-I on või on võimalik koostada nimekiri projektidest, mida rahastatakse vahendajate kaudu, millel on oluline keskkonnamõju, võib ta sellise loetelu avaldada. Kui tal sellist loetelu ei ole või ei saa seda teha, tuleks see puudus kõrvaldada. Nagu soovitatud, võiks EIP paluda finantsvahendajatel esitada talle iga olulise keskkonnamõjuga projekti nimi, koht ja laad kohe pärast rahastamisotsuse tegemist. EIP võiks seejärel selle teabe viivitamata avaldada oma olemasoleval veebipõhisel projektileheküljel.

19. Ombudsman teeb sellega seotud ettepaneku.

Täiendav koolitus finantsvahendajatele

20. Ombudsman tegi järgmise ettepaneku, mis tugines EIP kaebuste lahendamise mehhanismi varasemale sarnasele soovitusele:

EIP võiks lepingu alusel ja koolituste ning järelauditite või -kontrollide kaudu tagada, et vahendajad vastavad asjakohaselt taotlustele, mida üldsuse liikmed keskkonnateabele juurdepääsuks esitavad, ning et üldsust teavitatakse võimalusest esitada EIP-le kaebus, kui seda ei tehta.

21. EIP vastas, et ta rakendab seda soovitusi ja oma kaebuste lahendamise mehhanismi soovitusi.

22. Ombudsman tervitab seda vastust.

Selgitada, milliseid projekte peetakse „oluliseks keskkonnamõjuks“

23. See, kas projektil on „oluline mõju keskkonnale“, on oluline, et teha kindlaks, millised on üldsuse õigused. Ombudsman oli seisukohal, et EIP ei avalda praegu selgeid suuniseid selle kohta, milliseid tegevusi ta peab „oluliseks keskkonnamõjuks“, nagu seda mõistetakse asjakohastes eeskirjades. Seetõttu tegi ombudsman ettepaneku, mille eesmärk on tagada, et EIP pakuks vahendajatele suuremat selgust selle kohta, milliseid tegevusi peetakse oluliseks keskkonnamõjuks [10] .

24. Kuna EIP vastus sellele ettepanekule ei olnud rahuldav, esitab ombudsman allpool ajakohastatud ettepaneku, et olla täpsem.

EIP iga-aastase läbipaistvuseruande jagu vahefinantseeritavate projektide kohta

25. Ombudsman tegi ettepaneku, et EIP võiks lisada oma iga-aastasessse läbipaistvuseruandesse eraldi osa vahendatud rahastamise kohta.

26. EIP tervitas seda ettepanekut, mis tema sõnul võimaldaks paremini teavitada vahendatud rahastamise läbipaistvuse tegelikust tasemest. Komisjon rakendab seda soovitusi oma läbipaistvuspoliitika rakendamist käsitlevates tulevastest aastaaruannetes.

27. Ombudsman tervitab EIP vastust.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi, sest edasised uurimised ei ole praegu põhjendatud.

Kaebuse esitajaid ja EIPd teavitatakse sellest otsusest .

Parandusettepanekud

Teabe avaldamine väiksemate projektide kohta

Kui EIP-l on juba juurdepääs konsolideeritud teabele väiksemate projektide nime, koha ja laadi kohta, peaks ta selle avaldama, võimaluse korral veebis. Kui tal ei ole juurdepääsu sellisele teabele, võib EIP paluda finantsvahendajatel esitada EIP-le iga olulise keskkonnamõjuga projekti nimi, koht ja laad kohe pärast rahastamisotsuse tegemist. EIP võiks seejärel selle teabe viivitamata avaldada olemasoleval veebipõhisel projektileheküljel.

Selgitada, milliseid projekte peetakse „oluliseks keskkonnamõjuks“.

See, kas projektil on „oluline keskkonnamõju“, mõjutab Århusi õigusaktidest tulenevaid õigusi.

EIP peaks avaldama – vajaduse korral koos muudatuste või ajakohastustega – eeskirjad ja/või suunised, mida ta kohaldab, et teha kindlaks, kas projektil on tõenäoliselt „oluline keskkonnamõju“.

Emily O'Reilly Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 21.4.2022

[1] <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text> [Linki]

[2] „Århusi õigusaktides“ viidatakse [Århusi konventsioonile keskkonnainfo kättesaadavuse \[Linki\]](#), keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta liidu institutsioonidele ja organitele ning [ELi määrusele \(EÜ\) nr 1367/2006 \[Linki\]](#) kõnealuse konventsiooni kohaldamise kohta.

[3] Kättesaadav aadressil:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/preliminary-finding/en/142832> [Linki]

[4] <https://www.eib.org/en/publications/eib-group-transparency-policy-2021> [Linki]

[5] <https://consult.eib.org/consultation/essf-2021-en/> [Linki]

[6] Kordustaotlus oleks ombudsmani tööd reguleerivate [ELi õigusaktide \[Linki\]](#) kohaselt asjakohane halduslik lähenemisviis. „Kinnitava kohaldamise“ kohta vt EIP halduseeskirjad, artiklid 5.31–5.33 [Linki].

[7] Vt ombudsmani esialgsele hinnangule antud EIP vastuse osa 1.6.3, milles kirjeldatakse suuremaid vahendatud projekte, milles EIP osaleb aktiivselt keskkonnamõju hindamises:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/154573> [Linki]

[8] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57278> [Linki]

[9] Lisaks tuleks märkida, et EIP juhtis tähelepanu järgmisele: „... nõustudes [ombudsmani] soovitusel, ei sisalda [uus 2021. aasta] EIP- [lähivaatavuspoliitika] enam sätet individuaalsete eraldiste (allprojektide) kohta, mis on esitatud EIP grupi 2015. aasta lähivaatavuspoliitika artiklis 5.13“.

[10] Soovitus oli järgmine: EIP võiks määratluste, tõlgenduste ja liigituste osas jääda Århusi eeskirjadega seoses välja kujunenud lähivaatavuste ja suuniste raamistikku ning mitte kehtestada ega kohaldada uusi või muid liigitusi, et määrata kindlaks, kas projekte tuleks käsitleda olulise keskkonnamõjuga projektidena. Termin kasutamise ulatust saab jälgida näiteks EIP veebisaidil tehtava veebipõhise otsingu abil.

